

POLIITTISET PUOLUEET KOLMANNEN DUUMAN VIISIVUOTISKAUDELLA

I

„*Retsch*” lehden „Vuosikirjassa” vuodeksi 1912” — tuossa liberalismiin pienessä poliittisessa tietosanakirjassa — on julkaistu hra Miljukovin artikkeli: „Poliittiset puolueet *Valtakunnanduumassa* viiden vuoden aikana”. Tämä liberalismiin tunnustetun johtajan ja huomattavan historioitsijan kynästä lähtenyt artikkeli ansaitsee sitäkin suuremman huomion, koska se koskettelee, voitaneen sanoa, *tärkeintä vaaliainetta*. Poliittiset yhteenvedot puolueiden toiminnasta, niiden merkitystä koskevat kysymykset, tieteelliset yhteenvedot yhteiskunnallisten tekijöiden voimasuhteista, tulevan vaalikamppailun tunnuksat — kaikki tuo pyrkii väkistenkin paperille, koska kerran on otettu tällainen aihe, ja hra Miljukovkin *joutui* koskettelemaan kaikkea sitä, vaikka hän kuinka yritti rajoittaa Duuman „näkyvän historian” tapahtumien pelkkään kertomiseen.

Tuloksena oli mielenkiintoinen kuvaus, joka valaisee vanhaa, mutta silti iäti uutta kysymystä: millaiselta näyttää Venäjän poliittinen elämä liberaalin silmissä?

„Kansanvapauden puoluetta”, kirjoittaa hra Miljukov, „jolla I Duumassa oli määrällinen ja II Duumassa moraalinen valta-asema, edusti III Duumassa vain 56—53 edustajaa. Johtavan enemmistön asemasta se siirtyi opposition asemaan, mutta säilytti kuitenkin opposition riveissä johtoseman niin lukumääränsä kuin myös jäsenistönsä laadullisen kokoomuksen sekä esiintymisissään ja äänestyksissään noudattamansa ankaran ryhmäkurin puolesta”.

Poliittisista puolueista kirjoittamassaan artikkelissa puolueen johtaja julistaa oman puolueensa olevan „johtosemassa” „jäsenistönsä laadullisen kokoomuksen puo-

lesta". Tuo ei ole hullumpaa. Mainostus olisi saanut olla vain hiotumpaa... Entä onko totta, että kadetit ovat johto-
 asemassa, mitä tulee ankaran ryhmäkurin noudattamiseen? Ei ole, sillä kaikki muistavat esim. hra Maklakovin monet esiintymiset, Maklakovin, joka erkani kadettiryhmästä oikealle. Hra Miljukov on menetellyt varomattomasti: jos kohta oman puolueen „laadun" mainostaminen on vaarantonta siinä mielessä, että tuo arvio on täysin subjektiivinen, niin puoluekurin suhteen tosiasiat heti kumoavat mainostuksen. Luonnehtivaa on, että juuri kadettien oikeistosiipi Duumassa — Maklakovin ominaisuudessa — ja lehdistössä — „Russkaja Myslin" hra Struven ja kumpp. ominaisuudessa — on vetäytynyt erilleen, rikkoen kadettipuolueen ei ainoastaan ankaraa, vaan jopa kaikkinaistakin kuria.

„Vasenmalla puolellaan", jatkaa hra Miljukov, „kansanvapauden ryhmällä oli vain 14 trudovikkia ja 15 sosialidemokraattia. Trudovikkien ryhmällä oli vain varjo jäljellä siitä merkityksestä, mikä sillä oli ollut kahdessa ensimmäisessä Duumassa. Hieman paremmin järjestäytynyt sosialidemokraattien ryhmä käytti aika ajoin puheenvuoronsa „luokkaristiriitojen" jyrkkään paljastamiseen, mutta oleellisesti se ei voinut noudattaa mitään muuta kuin sitä taktiikkaa, jota „porvarillinenkin" oppositio noudatti".

Siinä kaikki, kirjaimellisesti kaikki, mitä huomattava historioitsija mainitsee 20 sivua käsittävässä artikkelissaan kadetteja vasemmistolaisimmista puolueista. Mutta artikkelihan on omistettu Valtakunnanduumassa edustetuille poliittisille puolueille — artikkelissa on käsitelty mitä seikkaperäisimmin kaikkia pienimpiäkin tilanherrojen keskuudessa olleita siirtymisiä, kaikenlaisia „maltillis-oikeistolaisia" ja „oikeistolais-lokakuulaisia ryhmiä", käsitelty niiden ryhmien eri askeleita. Miksi siis trudovikkien ja sosialidemokraattien yli on vedetty risti? — sillä niiden kuvaaminen *siten*, kuin sen tekee hra Miljukov, merkitsee ilmeisesti ristin vetämistä niiden yli.

Ainoa mahdollinen vastaus tähän kysymykseen on seuraava: siksi, että erikoisesti nämä puolueet eivät miellytä hra Miljukovia, ja näitä puolueita koskevien yleisesti tunnettujen tosiasioiden pelkkä toteaminenkin on ristiriidassa liberalismiin *etujen* kanssa. Tosiaankin, hra Miljukov tietää mainiosti, minkälaisilla valitsijamiehistön kokoonpanon muutoksilla on saatu aikaan se, että Duumissa olleesta

trudovikkien „entisestä merkityksestä on varjo” jäljellä. Nuo hra Kryzhanovskin ja vuoden 1907 kesäkuun 3 pn muiden sankarien suorittamat muutokset veivät kadeteilta enemmistön. Mutta oikeuttaako se sivuuttamaan huomiotta tai vieläpä esittämään vääriä tietoja niiden puolueiden merkityksestä, jotka ovat hyvin heikosti edustettuina tilanherrain Duumassa? Trudovikit ovat edustettuina hyvin, hyvin heikosti III Duumassa, mutta niiden merkitys on viiden vuoden aikana ollut suuri, sillä ne ovat edustaneet miljoonia talonpoikia. Tilanherrojen intressit ovat pakottaneet supistamaan nimenomaan talonpoikien edustusta. Herää kysymys, mitkä intressit pakottavat liberaaleja olemaan piittaamatta trudovikeista??

Tai sitten hra Miljukovin kiukkuinen sisunpurkaus sosialidemokraatteja vastaan. Eikö hän tiedä, että näiden viimeksi mainittujen „taktiikan” ja kadettien taktiikan eroavaisuus ei ole ainoastaan proletaarisen ja porvarillisen opposition eroavaisuutta, vaan myös demokratismin ja liberalismin eroavaisuutta? Tietysti hra Miljukov tietää sen varsin hyvin, ja Euroopan kaikkien maiden uuden historian tarjoamien esimerkkien nojalla hän olisi voinut selittää demokraattien ja liberaalien eroavaisuuksia. Koko juttu on siinä, että koska kysymys on Venäjistä, niin venäläinen liberaali *ei halua* nähdä sitä, mikä erottaa hänet venäläisistä demokraateista. Venäläiselle liberaalille *on edullista* esittäytyä venäläiselle lukijalle yleensä koko „demokraattisen opposition” edustajaksi. Mutta totuus ei ole mitenkään yhtäpitävä tuon edun kanssa.

Itse asiassa jokainen tietää, että sosialidemokraatit noudattivat III Duumassa *kokonaan* toisenlaista taktiikkaa kuin yleensä porvarillinen oppositio ja muun muassa kadetti- (liberaalinen) oppositio. Jos hra Miljukov olisi yrittänyt esitellä lukijalle millaisia tahansa konkreettisia politiikan kysymyksiä, niin varmaa on, ettei hän olisi keksinyt *yhtäkään* kysymystä, jossa sosialidemokraatit eivät olisi noudattaneet periaatteellisesti *toisenlaista* taktiikkaa. Otettuaan aiheeksi III Duuman poliittiset puolueet, hra Miljukov on vääristellyt sitä, mikä on tärkeintä ja perustavaa laatua: poliittisten puolueiden kolmen perusrhmän noudattama taktiikka oli kolmea erilaista taktiikkaa, hallituspuolueiden (Purishkevitchshista Gutshkoviin), liberalismin puolueiden (kadetit, natsionalistit ja progressistit), demokraattisten

puolueiden (trudovikit — porvarillinen demokratia, ja työläisdemokratia) taktiikkaa. Kaksi ensimmäistä yleistystä ovat hra Miljukoville selviä, hän näkee mainiosti sen asian olemuksen, joka lähentää toisaalta Purishkevitchia ja Gutshkovia ja toisaalta kaikkia liberaaleja. Mutta sitä, mikä erottaa viimeksi mainitut demokraateista, hän ei näe, sillä hän *ei halua* nähdä.

II

Sama toistuu myös, kun on kysymys eri puolueiden luokkajohdasta. Oikealle päin hra Miljukov näkee ja hän paljastaa tuon pohjan, mutta vasemman puolen suhteen hän muuttuu heti umpisokeaksi. „Jo itse kesäkuun 3 p:n lain”, kirjoittaa hän, „saneli yhdistynyt aatelisto. Juuri aateliston edut ottikin suojelukseensa Duuman enemmistön oikea sivusta. Tuon enemmistön vasen sivusta otti lisäksi suojelukseensa kaupunkien suurporvariston edut”. Varsin opettavaista, eikö totta? Kun kadetti katsoo oikealle, hän vetää selvästi „luokkaristiriitojen” rajat: tuolla ovat aateliset, tuolla suurporvarit. Mutta heti kun liberaalin katse suuntautuu vasemmalle, sana „luokkaristiriidat” pannaan kohta ironisiin lainausmerkkeihin. Luokkaeroavaisuudet häviävät: liberaalit edustavat yleis-„demokraattisena oppositiona” sekä talonpoikia että työläisiä ja kaupunkien demokraattisia aineksia!

Ei, herrat, tuo ei ole tieteellistä historiaa, tuo ei ole oikeaa politiikkaa, tuo on politikointia ja mainostamista.

Liberaalit eivät edusta enempää talonpoikia kuin työläisiäkään, vaan he edustavat vain erästä kaupunkiporvariston, maata omistavan j.n.e. porvariston osaa.

III Duuman historian tosiasiat ovat siinä määrin yleisesti tunnettuja, ettei hra Miljukovkaan voi olla myöntämättä, että lokakuulaiset ja liberaalit ovat monesti äänestäneet yhdessä — ei ainoastaan *vastaan* (hallitusta vastaan), vaan myös tiettyjen positiivisten toimenpiteiden *puolesta*. Nuo tosiasiat, yhdessä lokakuulaisuuden ja kadettilaisuuden yleisen historian kanssa (vuosina 1904—1905, ennen lokakuun 17 päivää, ne olivat sulautuneet yhdeksi kokonaisuudeksi), *todistavat* jokaiselle, joka vähänkin välittää historiallisesta todellisuudesta, että lokakuulaiset ja kadetit ovat *saman luokan* kaksi sivustaa, toisaalta hallituksen ja

tilanherrojen ja toisaalta demokratian (työläisten ja talonpoikaiston) välillä horjuvan porvarillisen *keskustan* kaksi sivustaa. Tämä *tärkein* johtopäätös, mikä seuraa „III Duuman poliittisten puolueiden” historiasta, jää hra Miljukovilta huomaamatta vain siksi, ettei sen huomaaminen ole hänelle edullista.

Kolmas Duuma on uudelta taholta, uusissa oloissa *vahvistanut* sen Venäjän poliittisten voimien ja Venäjän poliittisten puolueiden perusjaon, joka hahmottui täysin selvästi XIX vuosisadan puolivälistä alkaen, muodostui yhä täydellisemmäksi vv. 1861—1904, tuli ilmi ja vakiintui joukkojen taistelun julkisella areenalla vv. 1905—1907, pysyen samanalaisena myös vv. 1908—1912. Miksi tuo jako pitää paikkansa nykyäänkin? Siksi, ettei ole vielä ratkaistu niitä Venäjän historiallisen kehityksen objektiivisia tehtäviä, jotka muodostavat demokraattisten uudistusten ja demokraattisten mullistusten sisällön kaikkialla ja joka paikassa alkaen vuoden 1789 Ranskasta aina vuoden 1911 Kiinaan asti.

Tällä pohjalla on „byrokraatian” ja tilanherrojen sitkeä vastarinta väistämätöntä, samoin kuin porvariston horjumisetkin; viimeksi mainitulle ovat uudistukset välttämättömiä, mutta se pelkää kansanjoukkojen yleensä ja eritoten työläisten käyttävän niitä hyväkseen. Tuo pelko tuli erikoisen selvästi ilmi — duumapolitiikan alalla — I ja II Duuman kadettien ja III Duuman lokakuulaisten taholla, t.s. nimenomaan silloin, kun nuo puolueet olivat „johtavana” enemmistönä. Kadetit kamppailevat lokakuulaisten kanssa pysytellen samalla periaatteellisella kannalla kuin ne, he enemmänkin kilpailevat kuin kamppailevat niiden kanssa. He kinastelevat keskenään tilanherrojen *rinnalla olevan* valtapaikan jaosta — tästä johtuu vallanpitäjien ja kadettien, lähimpien kilpailijain, välisen konfliktin näennäinen kärkevyys.

Sivuuttaessaan huomiotta demokraattien ja liberaalien välisen eroavaisuuden hra Miljukov käsittelee tavattoman seikkaperäisesti, yksityiskohtaisesti, voitaneen sanoa, nautinnolla, tilanherrojen keskuudessa olleita siirtymisiä: oikeistolaiset, maltilliset oikeistolaiset, yleensä natsionalistit, riippumattomat natsionalistit, oikeistolaiset lokakuulaiset, tavalliset lokakuulaiset, vasemmistolaiset lokakuulaiset. Näissä puitteissa noilla jaoilla ja siirtymi-

sillä ei ole vähänkään tärkeämpää merkitystä: ne johtuvat korkeintaan jonkun Ugrjum-Burtshejevin asettamisesta jonkun Tverdoonton tilalle hallintoelimiin, henkilöiden vaihdoksesta, kerhojen tai nurkkakuntien voitosta. Kaikki, mikä poliittisessa linjassa on vähänkin oleellista, on tässä täysin samaa.

„Kamppailemaan (IV Duuman vaaleissa) tulee kaksi leiriä”, jankkaa hra Miljukov, niinkuin sitä jankkaa herkeämättä myös koko kadettilehdistö. Se ei ole totta, hyvät herrat. *Kamppailee* ja tulee kamppailemaan *kolme* tärkeintä leiriä: hallituksen leiri, liberaalien leiri ja työläisdemokraatit, jotka ovat yleensä kaikkien demokraattien veto-voimakeskus. Kahdeksi leiriksi jakaminen on liberaalisen politiikan jutku, mikä väliin saa, ikävä kyllä, harhautetuksi eräitä työväenluokan puolella olevia. Vasta ymmärrettyään, että jakaantuminen kolmeksi perusleiriksi on väistämätöntä, työväenluokka voi todella harjoittaa *omaa* eikä liberaalista työväenpolitiikkaa *käyttäen hyväksi* ensimmäisen leirin ja toisen leirin välisiä selkkauksia, mutta antautumatta hetkeksikään liberaalien muka demokraattisen fraseologian petettäväksi. Ja paitsi sitä, ettei itse antauduta petettäväksi, ei saa antaa pettää myöskään talonpoikia, porvarillisen *demokratian* tärkeintä tukea — sellaisia ovat työläisten tehtävät. Sellainen johtopäätös seuraa myös III Duuman poliittisten puolueiden historiasta.

„Zvezda” № 14 (50),
maaliskuun 4 pnä 1912
Allekirjoitus: K. T.

Julkaistaan „Zvezda” lehden
tekstin mukaan